

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: félévre 6 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill.
Vidéken: félévre 8 kor., negyedévre 4 kor. — fill.

FŐSZERKESZTŐ:

BENEDEK JÁNOS.

POLITIKAI ROVATVEZETŐ:

Dr. BOROSS LAJOS.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

SZÉKELY IMRE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főter 42. szám. Lamprecht palota,
első emelet, az udvarban.

Százhatvan millió.

Debreczen, febr. 29.

Százhatvan millió korona sorsa fölött egy ülő helyben határozott a delegáció. Nem szavazta meg ugyan ezt az összeget, csak annak első részletét, de ez szükségkép maga után vonja a többi. Ha elvan költve az első részlet, el kell költeni a másodikat is, mert különben odavész az eddigi kiadás. Ha megöntötték az új ágyuk csöveit, meg kell csináltatni hozzájuk a kerekeket is, a kerekekhez a tengelyeket is, mert különben az ágyucső nem ér semmit s a rafordított költség fucsba megy.

A százhatvan millió tehát már annyi, mintha oda lenne. Azt az ország lakosságának ki kell izzadnia. Hogy hol veszi, azzal nem törődik senki. Az az ő baja. De a pénznek meg kell lennie s meg is lesz, még akkor is, ha egyelőre nem szavazhatja meg az országgyűlés. Mert a beruházásokat s a rendkívüli kiadásokat nem folyósítja a pénzügyminiszter az ex-lex ideje alatt, de a közös költségeket készpénzzel fizeti. Ha az országnak van szüksége valamire, akkor várjon, míg az obstrukció véget ér s meg lesz szavazva a költségvetés. De ha

a hadügyminiszternek kell a pénz, akkor a magyar pénzügyminiszter rögtön fizet s nem is kell attól tartania, hogy akad a képviselőházban többség, mely kérdőre vonja.

Meg lesz tehát az új pénz s meg lesznek az új ágyuk is. Hogy milyenek lesznek, az iránt eltérők a vélemények. A kik a kísérleteket látták, azok egy része dicsérőleg beszél, a másik része gáncsolólag. A delegátus urakkal könnyű elhittetni, hogy az ágyu kitűnő, azok annyit értenek hozzá, mint a példabeszédbeli hajdu.

Szakértők ellenben azt beszélnek, hogy más országoknak már most is kitűnőbb ágyuk vannak, mint a minők lesznek nálunk az újak. Félő, hogy úgy találunk lenni velők, mint ahogy voltunk az első fajtájú Manlicher-fegyverekkel, a melyekből alig osztották szét az első százszázat, már is rossznak bizonyult a szerkezet s át kellett alakítani. A mi néhány millióba került az országnak — a stájeri fegyvergyár tulajdonosainak nagy öröme.

De nem az a legfőbb kérdés, hogy kitűnő-e ezek az ágyuk vagy kevésbé kitűnők. A legfőbb kérdés az lenne, hogy szabad-e oly koldus országnak, mint a minő a miénk,

nagyhatalmi hóbortban leledzenie? Okos dolog-e, hogy felfujjuk magunkat, mint a béka, mint az ökör? Megengedhető dolog-e, hogy mialatt itthon a nép éhezik, mialatt száz-ekrek vándorolnak Amerikába kenyér szüke miatt, mi 160 milliót dobjunk ki az új ágyukért? Ez a legfőbb kérdés. Oly annyira ez a legfőbb, hogy az egész delegációban nem akadt senki, ki azt csak meg is pendítette volna. Igaz, hogy egy délután intézték el az egészet, s előzőleg nagy etetés volt a Burgban.

Kivándorlás.

— február 29.

(p.) Fogy a magyar. Erről a megdöbbentő tényről tesz szomorú tanubizonyítást az a legutóbb megjelent statisztikai munka, mely a számok rideg kéréletlenségével mutatja ki, hogy egy milliónál jóval több magyar él külföldön.

És ezen honfitársaink egyrésze elveszett hazánkra nézve. Külföldön akármerre lép, tárt karokkal fogadja a minden hazafiságot teljesen kizáró vörös-lobogós nemzetközi szocializmus.

Minden támogatás nélkül robotol. Ha még lappang is szívében a hazaszeretet tüze, nincs a ki élészsze és tette serkentse.

A visszatérő ut telve akadályokkal, utvesztőkkel.

A kivándorlásban a legveszesebb baj

A lövés nem talált.

Írta: Sipos Bela.

Még hallatszott egy-egy ágyudörrenés, a nyári szél behozta szárnyain a városba a halálos küzdelem egy-egy kétségbeejtő moráját, de a csata sorsa már eldőlt. A sik mezőn, hullák felett száguldó ménékről magyar katonák hiányoztak s az eltiport aranykalászkos piros ruhás honvédek borultak reá szomoruan. A sik mezőt és az aranykalászkos termőföldeket magyar vér öntözte pirosra. Az erdőn át most száguldott táborkarával a vezér. Utána nyilsebes vágatással rohantak fürgé lovaikon a kozákok. Az életet adó augusztusi nap utánuk küldte izzó sugarait. Bucsuzott a diadalmas hadvezértől, a kinek csak arcát látta eddig az ellenség és a ki most remény vesztetten rohant előre hadsereg nélkül, a fájdalomtól és szégyentől halovány arccal. És a honvédsereg, a győzelemhez szokott sereg...? Szétszórva futott, ki tudja merre. Eldobott fegyverek, golyótól átfurt csákók, összetört kardok jelezték az utat, a hol elakadt. Az utolsó és a legszomorubb utat, a melyen a hadsereg valaha járt. A kálváriák kálváriáját.

És a város népe, a melyik tudtugyan, hogy ma nem gyújtja fel a győzelem örömtüzeit, de az irtózatot vereségre nem számított, a félelemtől megbénulva várta, mikor vonul be a gögös büszke ellenség. Megalá-

zott lelkek kemény csatája kezdődött meg. Kétségbeesett vereséggel végződött ez a csata is. A büszke fejek meghajoltak, az acélos lelkek összetörték.

Alkonyatkor bevonult a győzelmes sereg. Csengő tábori zene harsogott a levegőben, összevegyülve ezer meg ezer átokkiáltással. A piacon örtűzek gyuladtak ki. Orosz lovak patái csapkodták a házak kerítéseit. És az éjszakába nemsokára belebúgott az orosz dal bus melódiája. Szomoruan bánatosan beszélt minden hang, mintha nem a győzelmes hadsereg, de az elpusztult ország tönkrevert katonái zokogták volna el nemzetük fájdalmát. Vontatott kiáltás szaggatta meg a melódiát. Az őrség adta egymásnak át a jelt:

— Ébren vagyunk!

Ugy tetszett, mintha az őrség kiáltására az eltiport város is odakiáltotta a maga panaszos szavát:

— Ma még mi is ébren vagyunk! — ki tudja holnap?

II.

— Valaki átugrott a kerítésen.

— Képzeldöl. Ki járna ilyenkor itt?

Az öreg ember és az öreg asszony egymásra nézett. Félve, fázósan.

— Megnézem, — szólalt meg ismét az öreg.

Az asszony visszatartotta.

— Ne menj ki! Talán a muszkák...

— Ejh — mit, a muszkák — meg nézem, ki az.

Mire az öreg felkészülődött, gyorsan kinyílt az ajtó — s berohant egy honvédkapitány. A vert hadsereg egyik katonája.

— Majdnem a kezükbe kerültem — mondotta elfuló lélegzettel. — Két őjrát közül szöktem meg. Egy két méteres kerítésen át jutottam ide. Nem tudom hova jöttem, ha akarnak elrejtenek, ha nem, hát reggel kiadhatnak.

— Uram! — szólalt meg az öreg. Két könyvesepp jelent meg a szemében.

A katona észrevette a könyvet. Kezét nyújtotta az öregnek.

— Bocsásson meg, de nem tudom, hogy mit beszél. Azután a mi ma történt... Oda a lelkem, a hitem, oda a nemzetem!...

— A mi megtörtént, azon nem lehet változtatni, — szólalt meg újból az öreg. — A mit az Isten reánk mért, azt hordjuk türelemmel.

— Isten! — riadt fel a katona. — Nincs Isten! Ha lenne, nem engedte volna így megcsufolni azt a szép, azt a derék, azt a bátor hadsereget.

És lázas szemmel, delirizálva kezdett beszélni a katona. A zászlóról, a dicsőségről, a csatákról, a hol vibarkönt száguldott előre a sereg. A sereg, a mely csak győzelmet ismert, a melynek lelkét annyi nagy diadal aranyozta meg a csaták tűzében. Hangja félelmetesen harsogott, arca kipirult s a két öreg egymáshoz bujva hallgatta

az, hogy az ország legfontosabb élet szervét vonja el az anyatesttől. A kis existenciákat. A napfeljöttétől, naplementéig dolgozó méhréjt.

A nagymérvű kivándorlásnak nagyon is mélyen fekvő rugói vannak.

A mi népünk nem gazdagodási vágyból hagyja el hazáját, tüztelyét, hanem azért, mert megélhetésének feltételeit teljesen elvesztette. A mezőgazdaság folyton fejlődik. Folyton kevesebb munkaerőt igényel. És az innen kiszoruló munkaerő, tízezer és tízezer munkás kéz a nagyipar felé fordul, ott keresvén biztos alapot a megélhetéshez. De ez nem képes befogadni, nem képes foglalkoztatni. Részint azért, mert igazi nagyiparunk nincs is, részint azért, mert a meglévő gyárak teljesen el vannak árasztva munkásokkal. Ezért nyel el évenként annyi magyart a kivándorlás örvényszerű forgataga. Ez a szám pedig egyenlő a honfoglalók számával. — Tehát évenként annyi magyar hagyja el az országot, a hányan Árpáddal bejöttek e szép hazát elfoglalni.

Igy népünk szükségéből vándorol ki. A megélhetés méregdrága, — keresete nincs.

Még csak a fogyasztási adók magasága is nagyban hozzájárul az általános drágasághoz. Így a kis existenciák pusztulásához.

Ezeket a nagy fogyasztási adókat okvetlenül mérsékelni kell. Hisz ugyis ezzel a kis emberek megélhetésének lehetőségét tolja messzebb. Ugy is eléggé sújtja az állam egyenes adójának nagyságával.

Ha pedig képtelen eleget tenni... akkor újra kerül a nehány butordrág.

És ilyenkor a kis ember minden erkölcsi és anyagi alapját elveszítve... — kivándorol.

Mennyivel másképpen alakulna e gazdaságtalan helyzet, ha a magyar társadalom, mely oly szívesen lobogtatja a hazafiág duzzadó zászlaját, megadná lehetőségét a gyáripar fejlődésének. Két nemes célt érne el vele. Fellendülne a gyáripar és itthon tartaná, megmentené hazájának a munkás kezek százazreit.

Azért oly égető szükség az önálló gazdasági berendezkedés, mely gátat emelne az osztrák iparrongyok beözönlése ellen...

És mi a közjogi harcok mezejéről vesszünk egy pillantást a határsorompók

szent örület szavát. Aztán összeesett a vitéz. Homlokát belevágta a kandalló szögletébe. A tiszta férfi arczon csakhamar csörgedezni kezdett a vér vékony patakja.

— Meghal ez még ma! — szólt busan az öreg asszony.

— Meghal, meghal! — zokogta az öreg. — Meghal, mint az a nemzet, a melyért oda állott a zászló alá és a melynek testéből éppen így folyik a piros vér. A halál patakja.

III.

Nem halt meg. Reggel már talpon volt. Ruhát kért az öregtől. A maga ruháját nem használhatta. Aztán hogy polgári ruhát öltött magára, kiment a piacra. Revolverét a zsebébe tette. Ki tudja mire lesz jó?

Tele volt a piac orosz katonával. A sereg győzelmi ünnepre készült. A doni kozákok paripái vígan nyertettek, a tarka eserkeszek fel és alá futkároztak apró paripákon. Aranysujtásos tisztek rohantak jobbra-balra, parancsot osztva lármásan, igyekezettel, kemény, büszke hangon. Aztán felharsant a himnusz: a győzelmi himnusz. Felemelt fejvel üvöltötte az orosz megalázott, lehajtott fejjel hallgatta a letipert város.

A katona egy ház kerítéséhez támaszkodva állott. Előtte egész szuronyerdő csillogott, de azt az arcot, a melyik a diadal-mámortól ragyogott, a vezér arcát minden pillanatban látta.

Harsogott a himnusz s majd megkonduktak a harangok. Kihallatszott az a harang, a melyet egy diadalmas fejedelem adott a

felé, hol kiéhezett, rongyokba burkolt, reményvesztett nép nagy szív jobbat keresni. A vezér már bő munkre esett. Azonban tegye meg kötelességét úgy az állam, mint a társadalom, el lesz háríva a veszedelem.

A politikai hóusz-pó uszok helyett cselekedet kell ide.

Ki kell terjedni figyelmeztetnek a kivándorlás megdöbbentően nagy arányaira.

Egyik kezünkbe fegyver, a másikba építő kanál.

Az egyik rész verje vissza palad ellenségeink támadásait, a másik rész az alatt építse fel a magyar boldogulásának zent templomát.

A szabadjegy.

— február 29

A mit a sajtó nem tisztán a nyilvánosság szolgálatában, nem magasabbrendű hivatása alapján tesz, arra nézve semmiféle kényszer nem állhat fenn. Itt csak erkölcsi kényszerrel lehet szó, mert anyagi kényszer mindig volt és mindig lesz. A ki megfigeti a hirdetést, az reklámot kap. Az újságíróknak nem tehető kötelességévé, hogy üzletek, vállalatok és társaságok hasznát — minden ellenszolgáltatás nélkül — előmozdítsa. A kereskedő sem ad szíveségből áruvizket, az iparos sem dolgozik jó szóért és köszönetért. A sajtó, melynek természetesen anyagi alapja is van, a hirdetés dolgában a do, ut des ősrégi elvét alkalmazza mindenkor, ha a közérdeken kívül eső szolgáltatásokat kell teljesítenie.

Ez, ugyebár, nagyon világos? Nagyon sötét elme ütközhetik meg rajta. S mégis: valami csodálatos magyarázata támadt az újságírói szabadjegynek. Rossz és még rosszabb éleket gyártottak rá éppen azok, a kiknek elemi műveltsége a sajtó hasábjából táplálkozik. Hoimi előjogot látnak a szabadjegyben, melyet másként a sajtószabadság egyik integráns részének nevezhe-

városnak egy nagy győzelem után. Szabadság haragnak hívták. Most is a szabadságnak bugatta szavát. Az eltemetett nemzet szabadságának Tompa kongása belesajgott a katona szívébe, a kinek tekintetét most újból találkozott a vezér tekintetével. A láz újra elfogta. Zsebébe nyult, kihúzta revolverét s rásütötte a vezérre, a ki kényeskedve táncoló lovát simogatta.

A lövés nem talált. De találtak az orosz szuronyok. Szinte odaszegtek a katonát a kerítéshez. Az egyik az arcát találta, egyszerre elrutította a gyönyörű férfi arcot.

A vezér egy pillanatra elhalványodott. Aztán izgatottan ordított:

— Ki az az örült?

Az orosz katonák megrohanták a halottat, letépték ruháját. Az öreg polgártól vett kabát alól elővillant a honvédtiszti atilla.

— Egy magyar tiszt volt! — jelentette a vezérnek szarnysegéde.

A vezér elkomorodott. Maga elé nézett, látszott, hogy a lelkét érintette a dolog.

— Akkor nem örült, — mondotta aztán nyersen. Szerencsétlen rajongó. Sokkal találkoztam már a fajtájából, a mióta ezt a szerencsétlen országot járom... Egy gyönyörű álomnak a halottja lesz valamennyi. Ez is az álmodók közül való volt. Vigyétek el és temessétek a mieink közé.

Megzördültek a fegyverek s négy kőzák puskán vitték a halott katonát abba a sirba pihenni, a mely fölött fakadó illatos virágok suttogták el azt a bus történetet.

tünk. A modern hírlap az ő ezerféle kötelességeinek teljesítésénél rá van utalva a közönség támogatására. Ez a publikum mondhatná ugyan, hogy mi közöm az újsághoz, — de másnap reggel igen fanyar arcot vázna, látván az ő soványra fogyott reggeli lapját. Szóval: a közönség csak magának használ, mikor a sajtónak kezére jár.

Ha csödülést látok az utcán, megkérdezem a sarki rendőrt, mi történt. Rendőrhírnnyában a járóelőkhöz fordulok. Bizonyára akad intelligensebb ember, a ki akarja is, tudja is elmondani, a mit ép szemmel látott. Ha történetesen újságíró ez a kérdézősködő, akkor alespos fölvilágosítás és utánjárás után kialakul az anyag, a melyet a közönség izlése szerint fog az arravaló kéz földolgozni, Ime, ez esetben nincs szükség semmi privilégiumra, az újságíróknak épp annyi joga van, mint akárki másnak, hiszen a szentanuk és a rendőrök szöbe állnak a vasalatlan nadrágu polgártársakkal is.

A nemzet tanácsába, a törvényhatóság gyűlésére, az egyesületek üléseire szintén elmehet minden érdeklődő. A teljes nyilvánosság törvényekben van kimondva. Az újságíróknak legfőlegb annyi kedvezményt biztosítanak, hogy munkájához képest kényelmesebb helyet kap, mint a szórakozni vágyó, kíváncsi emberek. Mert elvégre az egész ország népe nem lehet ott a parlamentben, a törvényesék hallgató termeiben és az egész ország népe szeretné tudni, mi történt e helyeken.

Színházba, hangversenyre, bálba, mulatságba, látványosságokhoz szabad belépő joga van a sajtónak. Talán a hírlapírók kedvtelése miatt? A mi közölünk, hivatásos zsurnaliszták közül a tulnyomó többséget illeti, bizony örömet lemond a szórakozás ama fajtajáról, melyek a leggondosabb kritikai munkával járnak. Míg a díjat fizető publikum teljesen engedi át magát a gyönyöröknek, addig az újságíró elméje szüntelenül működik: boncol, megállapít, kutat, utánagondol, vonatkozásokat keres, összehasonlít, megkülönböztet, ítél és mindjárt keresi a kijelentés formáit. Hát mégis közelebb az a föltevés, hogy az újságíró szabadjegye a színház, a hangverseny, a bál stb. intézőinek válik hasznára.

A szabadjegyet elfogulatlanul nem lehet másnak tekinteni, mint a tett és teendő szolgáltatások némi ellenértékét. A sajtó ingyenes reklámjánál, melyre bizony az ugynevezett művészeknek nagyobb szüksége van, mint a kereskedőknek vagy iparosoknak, jobb, gyorsabb és megbízhatóbb közvetítőt aligha találhatna a mai fejlett viszonyok között az előadásokat vagy mulatságokat rendező vállalkozás. Tegyük fel, hogy a színház ujdonságot akar bemutatni. Heteiken át jelennek meg az erről szóló kommunikék — díjtalanul. A legtöbb újság e mellett közli a színlapokat is, ugyancsak minden hirdetési illeték nélkül. Már most mindezzel szemben az újságnak az a joga van, hogy a jó előre beharangozott előadást megtekinthesse. Épp így vagyunk a hangversenyzéssel, a bálzással, estélyekkel stb. A sajtó kötelessége százzorta nagyobb terjedelmű, mint a jogai. A türelmes zsurnalisztika ezzel az egyenlőtlenséggel soha sem törődött; a szabadjegyek kegyes ki-

szolgáltatói ellenben számtalanszor hánytorgatják fel a dolgot.

Bazzag a külföldi sajtó alaposan megfizetési az ilyenféle hirdetések is. Mi még nem tartunk ott. De ha folytonosan azt látja a sajtó, hogy a szabadjegy kiadását nemelyek holmi felsőséges kegyelmi ténynek tekintik: fel fog mihamarább ocsudni bódultságából, a mi igen kellemetlen családást fog hozni — másoknak.

A nyilvánosság belépő jogát konfliktáló Zilahi Gyula aradi színigazgatónak pedig elég legyen ennyi: A ki fél a kritikától, vonuljon vissza a magánéletbe. A kinek az újság nem tetszik, csináljon magának újat.

A teafőzés áldozatai.

Tűzkatasztrófa egy ur hazban.

— Saját tudósítónktól. —

— február 29.

A késő esti órákban sajnálatra méltó szerencsétlenség történt Kozsváron egy uriházban. — Egy eseléd könnyelmű vigyázatlansága folytán halálán fekvő áldozata is van a katasztrófának, a melynek részleteit ezekben írhatjuk meg:

Az Emke-tér 9. szám alatt lakik, családjával együtt: Biró János, a Koronabank igazgatója. A direktor egyik eselédje: Tőkés Zsuzsa, 20 éves szobaleány este 10 óra tájban teát akart főzni s ezért egy, két literes szesztartókannából spirituszt öntött a gyorsforralóra. A meggyújtásnál azonban oly vigyázatlanul babrált a gyufával, hogy ez beleesett a kannába s a spiritusz természetesen azonnal lángot fogott. A kicsapó lángnyelvek belékaptak az ijedségtől majdnem elájult leány ruhájába, mire Tőkés Zsuzsa szörnyű sikoltozásban tört ki s igyekezett letépni magáról az égő derekat. A segélykiáltásokra a szobába rohant: Kovács Mária 47 éves házvezetőnő s megdöbbenve látta, mint küzköd a leány a lángokkal, miközben folyton sikoltozott. A bátor házvezetőnő meg akarván menteni Tőkés Zsuzsánát: hozzárohant és szaggatni kezdte róla az égő szövetet de eközben a saját ruhája is tüzet fogott s a két nő szivettépő kiáltozás közben kiszaladt az udvarra. A házbeliék eközben, az óriási lármarára kiszaladtak s iszonyodva látták az udvaron az élőfáklyákat: Tőkés Zsuzsánát és Kovács Máriát. A gazda: Biró János igazgató ép otthon volt s ő is ott termett, hogy segítsen. A lakók párnákat, ágyszerítőket és takarókat dobáltak a szerencsétlen nőkre s így elaludtak a lángok és vége szakadt a borzalmas perczeknek.

A mentők mind a két nőt a kórházba szállították. Tőkés Zsuzsánna a karjain szenvedett súlyos égési sebeket, de állapota nem aggasztó, ellenben Kovács Mária aligha éri meg a reggelt. A bátor asszony

teste egészen összeégett s felépüléséhez mi remény sincs. Megsebesült Biró direktor is, a kinek a keze feje égett össze, miközben segédkezett a lángok eloltásánál.

SZINHÁZ.

Műsor

Hétfő: Gyimesi vadvirág (Bérletszűnet Blaha Lujza felléptével.)
Kedd: Egzenlőség (B bérlet.)
Szerda: Lotti ezredesi (C bérlet.)
Csütörtök: Nini (A bérlet.)
Péntek: Idegen nő (B bérlet.)
Szombat: Kéz kezet moz (A bérlet.)
Vasarnap délután: Böregér; este: Három testőr (B bérlet.)

Blaháné vendégszereplésel.

Mégis csak szeretettel gondoskodik a magyar, eredeti nemzeti alakító művészetéről a Gondviselés. Miután nagy magyar népszínmű énekesnőt az utóbbi két évtized alatt sem neveltek a magyar színpadok, megtartotta nekünk Blahánét, a kinek káprázatosan nagy és hatalmas művészete mindmáig meg tudta őrizni régi varázshatalmát, úgy játék-, mint énekművészet tekintetében. Semmit sem változott ez a csodás művészet, megmaradt annak keresetlen egyszerűsége, utólrérhetlen bája. Hangja színéből, melegségéből nem vesztett s most, hogy újra hallottuk, elmondhatjuk újból, hogy a mi bánatos magyar nótáinkat, — úgy, mint Blaháné, — rajta kívül talán többé soha senki sem tudja a színpadon előadni.

Mármoros is volt az elmúlt két estén keresztül a debreczeni közönség a mi művész nagyszonyunk művészetétől, gyújtó hatása volt annak a nézőtér minden részében, mert azt a ragyogó művészetet mindenütt megértették s gyönyörködtetni tudott az mindenhol, épen úgy, mint például a Petőfi költszete. Tele szívtuk a lelkünket annak a hamisítatlan művészetnek napsugaras melegével s csak akkor borult el a lelkünk, mikor arra gondoltunk, hogy Blaha Lujza talán csakugyan bucsuzik attól a színpadtól a melyről egykor elindult befutni ragyogó pályafutását.

Részben a történeti hűség kedvéért is idejegyezzük, hogy szombaton a Menyecs-kékben, vasárnap pedig Felhő Klári czim-szerepében lépett fel Blaha Lujza, mindkét estén zsufolt ház előtt. Első estén gyönyörű babérkoszorút kapott a Csokonai-körtől s a közönség minden alkalmat megragadott a kiváló magyar művésznő, a nemzet esalógnyához méltó ünneplésre. Felvonások után számtalanszor hívták lámpák elé. Szombaton a Blaháné nagy művészete által a szívekben felkeltött magyar nemzeti érzés gyönyörű jelenetet rögtönzött a nézőtérre is. — A második felvonás után háromszor ismételtette meg az ifjuság a zenekar által a Szózat-ot, melyet az egész közönség, — a páholy közönséget sem véve ki — állva hallgatott végig.

A Menyecs-kék előadásának keretéből most is kivált Csige Ilonka kiválóan jellemző drámai alakításával, míg Faragó Ödön eredeti magyaros jóízűségtől áthevített apósával keltett megérdemelt tetszést. A Felhő Klári többi szereplői közül Jaszenszky né pompás Viola Évája első helyen áll. Nagyon

szépen énekelt Mezey, megindítóan, nemesen érzelmes Klenovics Aba Andrása, általános derűt fakasztó a Krémer Istók-ja.

Sz. Z.

Blaha Lujza bucsuja. Blaháné ma este bucsuzik a Gyimesi vadvirág-ban. A mai előadásra szintén az összes jegyek elkelték.

Lotti ezredesi Szerdán kerül utólszor színre Felhő Rózsival a Lotti ezredesi, ez a kedves zenéjű, mulattató operett, a melynek Fregoli-kupléi, a Felhő Rózsi művésztének révén, feledhetlenek maradnak a debreczeni közönség előtt.

NAPI HIREK.

— **Kossuth és Rákóczi képe a közgyűlési teremben.** Debreczen város törvényhatósága kimondotta, hogy a közgyűlési terem részére megfesteti Kossuth Lajos és II. Rákóczi Ferencz képeit. A közgyűlés erre a célra 4000 koronát meg is szavazott. A tanács mai ülésén jelentette Vecsey Imre főjegyző, hogy több neves művésszel folytatott tárgyalást a képek megfestése iránt, azonban művészi kivitelben a két kép legolcsóbb előállítására 6000 korona. A tanács a közgyűléstől kéri a még hiányzó 2000 koronát, hogy Kossuth és Rákóczi képeit díszesen, Debreczen méltóságának megfelelően festethesse meg.

— **A színházi bizottság ülése.** A színházi bizottság szerda délután 4 órakor a városháza nagytermében ülést tart.

— **Megdícsért gazdasági tudósítók.** Tallian Béla földmívelésügyi miniszter tegnap négy elismerő oklevelet küldött le a vármegye-házához, a melyekben elismerését fejezi ki a hajdúvármegyei gazdasági tudósítóknak, névszerint Petrus János, Jenő h.-dorogi, Forrai Ernő nádudvari, Csák Gyula egyeki és Adler Farkas h. szobosztói gazdasági tudósítóknak, a mult évben tanúsított ügybuzgósággal és szakértelemmel végzett működésükért.

— **A gazdák figyelmébe.** A földmívelésügyi miniszter rendeletet intézett Debreczen városhoz, melyben meghagyja, hogy a szájszáj- és körömfájás szörványos fellépése esetén is megtarthatók a vásárok. Azonkívül azt is mondja a rendelet, hogy a szájfájással fertőzött községekből engedélylyel szabad a szállítás.

— **Kitüntetett gazdasági munkás.** Szép jelenet folyt le tegnap B.-Ujvárosban a község-házán, melyen jelen volt Miskolc L. debreczeni főszolgabíró is, a ki személyesen nyújtotta át oklevelet Kiss S. odavai gazdasági munkás, napszemesnek, a ki egyik ottani gazdánál 20 éven keresztül szolgált odaadó hűséggel és szorgalommal. Miskolc Jenő tolmácsolta a miniszter elismerését s átnyújtotta a részére kiállított díszoklevelet s 100 koronát aranyban.

— **Mihalovics Istvánné temetése.** Tegnap helyezték örök nyugalomra Debreczen előkelő hölgyvilágának egyik legtiszteltebb, közbecsülésben álló tagját, a jó anyák mintaképét, Mihalovics Istvánnét, a kinek halála mély gyász-zal sújtotta városunk derék polgárát Mihalovics Istvánt, a társadalomban jelentős szerepet játszó Mihalovics Jenő gyógyszer-

részt. A temetésen Debreczen egész társadalma képviseltette magát s óriási részvétnyilatkozott meg azon.

— Földmívelők műkedvelő eladása.

Tegnap este Balmazújváros községben az ottani földmívelő polgárok paratlanul sikerült műkedvelő előadást rendeztek. A nagyterem, hol az előadás végbement, zsúfolásig megtelt. A „paraszt” műkedvelők a Sárga csikó népszimfővet játszottak. Sugó nélkül a legnagyobb biztonsággal feleltek meg feladatuknak. Az előadás egybevágó, gördelekény volt. A műkedvelő előadást Oláh Károly tanácsnok és Makó igazgató is végignézték és a legnagyobb elragadtatás hangján nyilatkoztak a földmívelő műkedvelők ügyességéről és biztonságáról, melylyel a színpadon mozognak. Az újvárosi műkedvelőknek különben nem első előadása. Harmadikban játszottak már és ezuttal különösen Katona János (Laci) tűnt ki elevenségével és szép, tiszta csengésű hangjával. A többi szereplők közül elismerést és tapsot arattak Dobi Juliska Juhász Mihály, Tar Sándor, Sarkadi László, Szabó Imre, Toth István és T. Kiss József. A műkedvelő előadások rendezésével azt a célt akarták elérni, hogy a debreczeni színházban rendeznének egy előadást. A végből nézték végig a Sárga csikó előadását Oláh Károly és Makó Lajos és bárha teljes megelégedéssel, tetszéssel szólanak a műkedvelőkről, nem tartják még arra elég ügyesnek őket, hogy a debreczeni színházban felléphessenek.

— Ifjúsági hangverseny. A debreczeni evang. reform egyház leánynevelő intézete márczius hó 6-án délután az intézet tanári könyvtára javára ifjúsági hangversenyt rendez. A hangverseny pontban félórára kezdődik. Az egyes számok alatt az újító zavar lesz. Helyárak: Üdöhely 1 korona. Üdöhely 60 fider. Jegyek előre válthatók Csáthy Ferencz könyvkereskedésében. A hangverseny műsora: 1. Prolog. Irta: Szávay Gyula. 2. Magyar dalok. Énekli az intézete énekkar. 3. A tudós macskája. Irta: Arany. Szavalja: Zádor Iona f. l. III. o. n. 4. Hegedű solo. a) Cremonai hegedűsöl: Hubay. b) Magyar rhapsodia: Böhm. Játssa: Sebess Margit tk. II. o. Zongorán kíséri: Fejér Margit tk. IV. o. n. 5. Az uri hölgyhez. Irta: Vörösmarthy. Szavalja: Grünvald Alice tk. IV. o. n. 6. Kurucz dalok. Irta és zenéjét szerezte: dr. Matócsy László tanár. Női karra átírta: Tóth Árpád zenetanár. Előadja az énekkar. Szólót énekel: Zong Irma tk. III. o. n. 7. Virág daljáték. Irta: Kéler Béla. Zongorán előadják: Tudós Iona és Harsányi Jolán fels. IV. o. n. 8. Iránke születése napja. Szindarab 1 felv. Irta: Hajtman Etelka. 9. A csodaszarvas regéje. Irta: Arany. Szavalja: Békassy Ilonka. Zenéjét szerezte: Stejanovits. Énekli az énekkar. 10. Induló. Hunyadi László című dalműből. Irta: Erkel Ferencz. Két zongorán előadják: Hunyad Margit és Hézsér Margit, Varga Erzsébet és Kádár Margit.

— Presbiteri közgyűlés. A ref. egyház presbiteriuma Kiss Áron és Simonffy Imre elnöklété mellett tegnap déltől ülést tartott. Az ösztöndíj Bizottság jelentése tudomásul vétele után az új presbiterikus az egyházközösség új tagjai esküdtek fel. A főiskola gazdasági tanácsa gratulálta a presbiteriumot, hogy főgondnokul ismét sikerült Simonffy Imrét megválasztani. Tudomásul szolgált a lelkes kar azon végzése, hogy a közalapítvány állandó bizottság új elnöke Szele György lett. Tárgyalták és bizottságokhoz

utasították továbbá a tanítók fizetésjavítás iránti kérvényét és Degenfeld József felhívását a diakoisza-képző intézet létesítése tárgyában.

— Sertésvész Derecskén.

Mint a főszolgabírói hivatalnak jelentik, Derecskén a sertések közt a sertésvész feljelentés miatt Derecske egész területe zár alá helyeztetett.

— A nyíregyházi Bessenyei-kör

márczius hó elsején, este 8 órakor a Korona-szálló dísztermében esztendő rendez. Műsora a következő: 1. Humoros felolvasás. Irta és előadja: dr. Fodor Gyula, a szatmári Kolesy-kör alelnöke. 2. Zenedai bohóságok. Bemutatja: Di nyl Oszkár. 3. Paródia. Irta és előadja: dr. Vietórisz József. 4. Szerelmi história zongora kísérettel. Humoros történet. Előadja: Szerémy Zoltán, a Víg-színház művésze. 5. Néger daikok és Cace walk. Éneklő és tánczója: Jackson (Lindh) Elza. 6. A kapitány és legénye. Bohózat 1 felvonásban. Irta: Rajna Ferencz. A kapitány — Vendrey Ferencz. Szecska Matyi, legénye — Szerémy Zoltán. 7. Parodisztikus változatok Flotow Mártájának „Arva rózsá” című dalára. Szerzette és előadja: Dienzl Oszkár. 8. A banda. Couplet. Éneklő: Vendrey Ferencz, a Víg-színház művésze. 9. Fantasztikus balet-részlet. Z-nejét részben szerzette, részben összeállította: Dienzl Oszkár. Lejtő: Jackson (Lindh) Elza. 10. Troilus és Cressida. Tragédia 1 felvonásban. Troilus János: Vendrey Ferencz, Cressida Olga: Szerémy Zoltán.

— A Kossuth Dalkör közgyűlése.

A Kossuth Dalkör tegnap délután 3 órakor tartotta meg évi rendes közgyűlését a város-háza nagytermében. A dalárok közgyűlés előtt a Hymnust, utána a Szózatot énekeltek el, hazafias tüzrel és lelkesedéssel. Az évi jelentést, zárszámadást, költségtervet jóváhagyva megadták a felmentvényt s az alapszabályok némi módosítása után újra megválasztották a régi tisztikart.

— Az ipartestület közgyűlése.

A debreczeni ipartestület tegnap déltől tartotta meg évi rendes közgyűlését, Tóth Kálmán elnöklété mellett. A közgyűlés tudomásul vette az évi jelentést, zárszámadást, mérleget s az ezévi költségelölirányzatot, melyeket mi már az előjárósági ülés kapcsán részletesen ismertettünk. Az előjárósági tagokat a szakosztály jelölésai alapján választották meg s a régi tagok közül csak Bíró Gyula bukott ki. Este a Bika-szálloda dísztermében 400 terítékű lakoma volt, melyen számos felköszöntőben éltették a testület érdemes elnökét.

— Nagy verekedés hírére jelen-

tették tegnap az olajútóból. Békésy Márton őrsparancsnok vezetése alatt ki is vonult 15 közrendőr a helyszínre, a hol az Erdős Bálint házában folyt le a verekedés, megfelelő botokkal s más ütőszerszámokkal. A verekedésben a vezető szerepet Barna János, Gebei Ferencz, Kaszás János és Rózsa János vitték. A rendőrség mire kiment a helyszínre, a verekedésnek már vége volt. A főkolompokat letartóztatták s megindították ellenük az eljárást.

— Elvesztett gyémánt fülön függő.

Február 18-án déltájban a Péterfia utcától a Piacz és Kossuth utcán végig a Batthyány-utca 18. számú házig az egyik ezüstbe foglalt gyémántos fülbevalóját veszítette el dr. Balázs Bertalan urasszony. A becsületes megtaláló a bűnügyi osztálynál 50 korona jutalomban részesül.

— Egyesületi közgyűlések. A „Zion” betegsegélyező-egylet tegnap délután 4 óra-

kor tartotta, Hochfelder Jakab elnöklété alatt évi rendes közgyűlést, mely az elnökség előterjesztéseit sorra tudomásul vette. — Tegnap dé után közgyűlésezett az 12r. szentegylet is, Kohn Adolf elnöklété mellett.

— Egy vasuti munkás balesete.

A vasuti fűtőházban tegnap este baleset történt. Karikó István vasuti géplakatos az egyik motoros kocsi szerelése fel és eközben leesett az állványról. Karikó lábán szenvedett erősebb zúzódásokat.

— A Polgári Asztaltársaság a

„Dreher”-szöcsarnok összes termeiben 1904. évi márczius hó 5-én szegény gyermekek felruházására családias jellegű kedélyes estélyt rendez. Kezdeté pontban 8 órakor. Belépti díj nincs. — A hölgyek kéretnek háziisan megjelenni.

— Tűz az ágyban.

Tegnap este Vámospárosban nagy veszedelemben forgott Kaczender Ede ottani lakos. Lefeküdt s mélyen elaludt. Egyszer csak fojtó füstre ébredt fel. Szerencsésje, hogy felébredt, mert máskülönben esetleg odáégett volna. Ugyanis az ágyonmü tüzet fogott s nem sok idő múlva lángra is lobbant az egész ágy. A tüzet a felébredt gazda eloltotta, mielőtt a többi butorokbankárt tehetett volna. Hanem az ágy teljesen összeégett.

— Az országutáról.

Ma reggel 7 óra előtt a rendőrök a Bara-utczában, az ország-uton egy eszméletlen állapotban fekvő emberre találtak: Azt hitték, hogy halott, de később mégis életjelt adott magáról. Beszállították a kórházba, a hol kiderült, hogy holt részeg. A zsebében egy munkakönyvet találtak Szabó Ferencz névre kiállítva s ha magához fog térni, kihallgatják.

— A múlt hét halottjai.

Juhász Károly 39 éves napszámos, özv. Szabó Lajosné (Nagy Sára) 46 éves, Ádám Józsefné 36 éves, Bakó Zsófia 19 napos. Hütter Lipót 63 éves magánzó, Veres Eszter 17 éves cseléd, Varga Lajos 64 éves napszámos, Ali Iguáczné 54 éves, Fábian István 22 éves kefégyári munkás, Komósi Mihályné 58 éves, Fodor József 3 éves, Varga Mihályné 61 éves, Kis János 54 éves körtélgyártó, Lotkó József 6 éves, Rácz Róza 8 éves, özv. Liphay Miklósné 70 éves, özv. Kis Gergelyné 67 é., Uri Róza három, Kolozsvári Zsuzsánna 41 éves, özv. Nánási Andrásné 49 éves, Szakál János 55 éves dohánygy. munkás, Mezei Juliánna 7 hónapos, Péntes Róza 18 éves, Fodor Mária 8 hónapos, Péntes Imréné 50 éves, Kisfalusi József 7 hónapos, Kovács Róza 20 éves, Nagy Andrásné 26 éves, Tóth István 26 éves napszámos. Kovács János 6 hónapos, Mihálovits Istvánné 64 éves, és 1 halva születés, összesen 34. Minthogy továbbá ugyanezen idő alatt összesen 48 születést (20 fiu 28 leány) jelentett k be, úgy a születések 14-el multák felül a halálozásokat.

— Az ipartestület dísztagja.

Az ipartestület közgyűlése Podolszky Béla műhelyfőnök-felügyelőt tegnap az ipartestület s a helyi ipar érdekében kifejtett önzetlen s nagyhatású munkálkodásáért dísztagjává választotta. Az elnökség, mely az ajánlatot tette, küldöttségileg hívta fel a közgyűlésre Podolszkyt, a kinek mindjárt át is nyújtották a dísztagságról szóló gyönyörű oklevelet.

— **A „Kereskedő ifjak társulata“** sike ült háziestélyt tartott tegnap délután 4 órakor, melynek műsorán dr. Ábrahám Dezső szakmivelő bizottsági elnök megnyitója után Króh Vilmos szavalt nagy hatással. Majd Kémery M. Gyula ötletes felolvasást tartott, melynek címe: „A kereskedelmi alkalmazott a magyar nyelv szolgálatában“ Darvasi Béla kaczagató kupléi után Szenes Jenő művészi cello s lófia zárta be a felolvasást. Buga Lajos (a Rácz zenekar kitűnő cimbalmosának) precíz kísérete mellett és az utolsó számot, a Himnusz a szép számú hallgatóság állva énekelt és lelkes hangulatban oszlott szét.

— **Pinczetűz.** Ma délután fél 2 órakor a Piacz-utca 28. szám alatti házban levő pinczében a kofák áruraktárában tűz ütött ki, melyet az arra járók elvettek észre. Telefonoztak nyomban a tűzoltósághoz, mely a tüzet még csirájában elfojtotta. A tűz keletkezésének okát a rendőrség lesz hivatva kideríteni.

— **Vasutasok értekezlete.** A vasutasok tegnap Budapesten nagy ülést tartottak. Mintegy 6000-en gyűltek össze. Jelen voltak többek között gróf Batthányi Tivadar, Smialovszky Valér, Nosz Gyula képviselők is. A gyűlést Sarlay János a nyugoti pályaudvar h. főnöke nyitotta meg, mint korelnök, ajánlatára elnökül megválasztották Juszth Ferencz főmérnököt. — Napirendre térve, elnök indítványozza, hogy a február 21-iki gyűlés határozatai ellen tiltakozva, azt semmisenek nyilvánítsák. Javaslatát elfogadták. Tomcsányi Pál a fizetésrendezés kérdésének előadója: Három éve, hogy a zágrábi kollegák a fizetés-rendezésre megindították a mozgalmat, az állami tisztviselők később mozgolódtak mégis előbb értek czélt. Javasolja, hogy a 1901. évi memorandumot kiegészítve, a szolgák és az altisztek memorandumaikkal ajánlják ismételt az intézőségnek, kérve az abba foglaltak életbeléptetését. A mit az állami tisztviselőknek megadtak, nekik is adják meg. Reméli, elérik céljukat. Elnök a rendezés 1904. január 1-től birjon árvénnyel. Ötvös László hozzájárulja javaslatokhoz. Kucze Lajos azt kívánja, az altisztek és szolgák bizonyos terminusra neveztessenek ki. Barok János kívánja, altiszteket ezentul urazzák, ne Péter vagy Pálnak nevezzék. Hagyjuk az urat! kiáltották, kenyér kell nekünk! Lehurrogták. Ezután egyhangulag elfogadták az előadó javaslatát. Breuer Ferencz a szolgálati pragmatika előadója kifejti, hogy az új szolgálati pragmatikában legyen meg a szolgákra és altisztekre nézve is a rendszeres évhez kötött előléptetés. Legyen meg a rendes évi szabadság, töröltessék ez a pont: személyzet szükségességekor bárkit elbocsássanak. — Niki Ignác csatlakozik a javaslathoz. — Sümegi Imre az ideiglenesen alkalmazottaknak kineveztetését kéri bizonyos idő múlva. Kezelőnk állásának rendezését kívánja, hogy ők is tagjai lehessenek a nyugdíj-intézetnek. A díjnoki állás átmeneti legyen a kezelő vagy altiszti álláshoz. Mozdonyvezetők, fűtők érdekében Völgyi Andor, az altisztekében Aszódi Andras, a szolgák érdekében Tavamai Endre szólalt fel. Elnök felolvassa Ludvigh Gyula levelét, melyben felhatalmazza az elnökséget, hogy a gyűlés

tudomására hozza, miszerint az ő előterjesztésére felsőbb helyen foglalkoznak ügyükkel s helyzetük javítása csak pár hét kérdése.

— **Rendelet a mozgósításról.** A VII hadtest kerületébe tartozó törvényhatóságok — mint nekünk Budapestről jelentik, — szenzációs rendeletet kaptak, mely kétségtelen é teszi, hogy küszöbön áll a mozgósítás veszedelme. — A bizalmas rendelet felsorolja, hogy mil en teendők háramlanak a törvényhatóságokra, a részletes mozgósítás esetén. — A közigazgatási hatóságokat a rendelet két csoportra osztja, azokra, amelyek intézkedéseire már korábban s azokra, amelyekre a közreműködésére később lesz szükség. Legérdekesebb a rendeletben az, hogy ural arra, hogy a mozgósítási intézkedések megtételére esetleg már április előtt rákerül a sor. Ez a rendelet nem tévesztendő össze a szokásos rendelettel, — a melyet katonai ügyekben, az intézkedések foganatosítása végett minden tavasszal elküldenek a törvényhatóságokhoz, mert ez egészen más jellegű s a helyzetet kritikus világításban tünteti fel.

— **A ki kertjét szereti,** szép virágokat és kitűnő konyhakerti terményeket akar, az fedezze magszükségletét Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedésében Budapesten, Rottenbiller-utca 33. A czég idei árjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, kívánatra mindenkinek ingyen küldi. Ezen árjegyzék az általánosan ismert, világhírű, kitűnő magvakon kívül, még a különösen érdekes és meglepő konyhakerti és virágudonságoknak egész sorozatát is tartalmazza.

— **Új női-ruha varróterem.** Özv. M. Ring Marie és Veje mai hirdetésére felhívjuk t. olvasóink figyelmét.

— **Letzter József fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterem Piacz-utca 44., dr. Ujfalussy haz. Állandó fényképképzés a műterem kapubejáratalán levő kirakatokban.**

TÁVIRATOK.

A politikai helyzet.

— A „Debreczen“ eredeti távirata. —
(Érkezik d. u. 1/2 órakor.)

Bécs, február 29. Vasárnap délelőtt a király magánkihallgatáson fogadta Tisza István gróf miniszterelnököt. **Tisza István kihallgatása összefügg az obstrukcióval.**

Bécs, február 29. Vasárnap délután a külügyminisztérium helyiségében a közös miniszterek értekezletet tartottak, melyen a magyar kormány részéről Tisza István miniszterelnök, Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter és Lukács László pénzügyminiszter vettek részt. Beható tanácskozás után megállapították azon irányelveket, melyek a német birodalommal kötendő kereskedelmi szerződés megkötésére szolgáló tárgyalásoknál irányadók lesznek s melyeket a szerdán délután összeülő vámbizottság elé terjesztenek.

Budapest, febr. 29. Az országos Kossuth-párt holnap, kedden este 6 órakor ülést tart. A Kossuth-párt bevárja a javas-

latok benyújtását, s attól teszi függővé további magatartását.

Budapest, febr. 29. A Szederkényi és Ugronpárt ma este tart ülést. Előre is meg vannak győződve arról, hogy a Tisza javaslatai csak színleg, de nem tényleg elégitik ki a nemzeti követeléseket és a magyar érdekeket, de érdemben nem nyújtanak semmiféle biztosítékot.

Budapest, február 29. A szabadelvűpárt legközelebbi ülésében Tisza István miniszterelnök ismertetni fogja azokat a javaslatokat, a melyek a holnapi, legkésőbb a szerdai ülésen az országgyűlés elé terjeszt, a melyektől az obstrukció teljes leszerelését várja.

Orosz-japán háború.

London, február 29. A Times-nek jelentik Csemulpóból, hogy a japánok az utolsó napokban jobbára élelmi szereket, szekereket és lovakat szállítottak partra. Ezen kívül 20 ezer embert és 5 tábortüteget.

Sang Hai-ból jelentik: Az összes érdekelt hatalmak, hirtelen megegyeztek abban, hogy a Mandzsúr nevű orosz hajót, mely a kormányzó többszöri parancsára sem akart kivonulni, lefegyverzik és legénységét Pekingbe szállítják s ott fogva tartják, míg a háború végbe megy.

Pio sungfu-ból négy vonat indult el kínai csapatokkal az északkeleti határ felé, annak őrizésére. Az utolsó csapatrészeket ma indították utnak. A csapatok legénységének összes száma eddig 10,000 ember.

Tüntetés Oroszország mellett.

Bpest, febr. 29.

Bécsből jelentik, hogy 1000 emberből álló cseh tömeg az orosz követségi palota elé vonult és ott tüntettek Oroszország mellett. A tüntetők levett kalappal éltették az orosz népet s az orosz nemzeti himnusz énekelték. Ezután küldöttséget küldtek a palotába, mely a cseheknek az orosz nép iránti rokonszenvét hangoztatta. — Az orosz konzul válaszolt s válaszában kifejtette, hogy a szláv népek rokonérzete mindenkor örömeire szolgált Oroszországnak, de most a válságos helyzetre való tekintettel annál örvendetesebb s ezért köszönetét fejezi ki. Midőn ezt a választ a tüntetőkkel közölték, az újból lelkes éljenzésben tört ki, azután csendben szétoszlott.

Budapesti szabók bérharca.

Budapest, február 29. A budapesti szabómunkások körében sztrájkmozgalom indult meg. Az ipartestület végleges döntés végett összehívta a békéltető bizottságot. A sztrájk kitörése valószínű, 6000 munkás fog benne résztvenni, ezenkívül több kisiparos is csatlakozik a bérmozgalomhoz.

Budapesti árutőzsde.

A „Debreczen“ távirati tudósítása.

— Déli zárlat. —

Február 29.

Készárú: tartós.

Buza áprilisra	8.82—8.83
„ októberre	8.53—8.54
Rozs áprilisra	6.95—6.96
Zab	5.78—5.80
Tengeri májusra	5.54—5.55

KÖZGAZDASÁG.

A debreczeni Közgazdasági bank tegnap tartotta Komlóssy Dezső elnöklete alatt 12-dik rendes közgyűlését. A felolvasott s elfogadott évi jelentés szerint az elmúlt év üzleti eredménye még az előző 1902. évi üzleti eredményt is felülmulta néhány ezer koronával, bár kates követelések címén 3227 korona 67 fillért kellett a bevételekből leírásba hozni.

A múlt évi tiszta nyereség, a bemutatott s a felügyelő-bizottság által megvizsgált és helyben hagyott számadások szerint 59,867 kor. 63 fillért tesz ki, melyből az előző évről előrehozott maradvány 756 kor. 42 fillér levonván, a fentmaradó 59,111 kor. 21 fillérből alapszabályaink értelmében 10 százalék a tartalék tőkéhez eső olandó 5911 kor. 12 fillér, 10 százalék illeti az igazgatóságot 4137 kor. 78 fillér, 3 százalék illeti az üzleti személyzetet 1773 kor. 34 fill. együtt 11,822 kor. 24 fillér, melynek levonása utáni maradvány 47,288 kor. 97 fillér, hozzáadva az előző évről áthozott 756 kor. 42 fillért, marad a t. közgyűlés rendelkezésére 48,045 kor. 39 fillér.

Ebből kifizették osztalékul a részvénytöke után 7% 28,000 kor. — fill. a rendes tartalék alapnak 175000 koronára teendő kiegészítése céljából esatoltatott 14,088 kor. 88 fill., a nyu-dijalappak adományoztatott 2,300 kor. — fill., jótékony célokra adott 500 kor. — fill., együtt 44,888 kor. 88 fill., s az ezek levonása után meg fennmaradó 3,156 kor. 51 fill. az 1904. év számlájára vitetik elő.

A bank részvényeinek 12. számú szelvényei 1904. évi márczius 1-től kezdve darabonként 14 koronájával a pénzürséi bevaltatnak. Az igazgatóságból sorrend szerint Komlóssy Dezső és Szabó Miklós léptek ki, a kiket a közgyűlés újból egyhangúlag megválasztott. Az igazgatótanácsból kiléptek, de újból megválasztottak Horváth István, Malatinszky Ferenc, Nagy Jakab, Polgári József, dr. Hegedűs J. Az időközben elhalt tagok helyére pedig megválasztottak: Rickl Antal és Kovács M. Ezzel a közgyűlés véget ért.

Az ipar és kereskedelmi bank tegnap tartotta 37 ik rendes évi közgyűlését. A kimutatott 35,312 korona 43 fillér tiszta nyeresémet a következőleg osztották fel: Ebből a rendes tartalékra 5 százalék 1765 korona 62 fillér. Ingatlan értékesítkenési tartalékra 5 százalék 1765 korona 62 fillér. Értékpapir tartalékra 2 százalék 706 korona 25 fillér. Osztalék tartalékra 8 százalék 2825 korona — 7062 korona 49 fillér. Részvény osztalékra 15,000 korona. Igazgatósági jutalékra 2825 korona. Ügyvezető igazgatói jutalékra 1059 kor. 37 fillér. Hivatalnok jutalékra 1059 kor. 37 fillér. Jótékony célra 250 korona. Osztalék tartalékra az 1. alatti felüi 8053 kor. 20 fillér. Összesen 35,312 kor. 43 fillér. Az 1898. é. szelvények közül a 833. és 1500. sz. részvények utáni szelvények be nem váltatván értékük 16 korona, az osztalék tartalékhoz esatolandó.

A 18. számú szelvények márczius 1-étől kezdve 10 koronájával váltatnak be.

Eután az elhunyt Gaszner Károly helyére elnöknek Szunyogh Sándor kir. tanácsost választották meg, a kinek kiváló szakértelme s ismert ügybuzgósága által igen sokat nyert a bank. Felügyelő bizottsági pottagui megválasztották Debreczeni Lajost.

A szalárdi lángoszlop.

— február 29.

— Saját tudósítónktól. —

Rendkívül érdekes tudományos szempontból is figyelemreméltó természeti tüneményről ad hírt szalárdi tudósítónk. Kutatás közben óriási mennyiségű gázra akadtak, a mely penetráns szagával elárasztotta az egész környéket. A föld gyomrában képződött anyag egy szikrától lobbort vetett s most kétemeletnyi magasságban lángoló oszlop ejti bámulatba a környék lakosságát, mely a meglepő tüneményből egyelőre különféle csodákat jósol.

Ugy történt, hogy Tóth Mihály szalárdi földesur a község határában levő birtokán ártézi kutat akart furatni. Pár héttel ezelőtt kezdtek a furást s néhány napja 72 méternyi mélységre hatoltak. Itt bő vízforrásra akadtak a munkások, de egyszersmind azt tapasztalták, hogy a kútból nagymennyiségű fojtó gáz ömlik ki. Érdekes észleletüket azonnal közölték a földbirtokossal, a ki maga is meggyőződően a gázömlésről, elmondotta az esetet több szakembernek, a kik kirándultak az érdekes tünemény megvizsgálásához.

A szakértők konstatálták, hogy a föld mélyéből kiömlő anyag világító gáz s olyan roppant mennyiségben tölti elő, hogy elegendő volna egy egész város megvilágítására. Meg is gyujtották a gázt, a mely két emeletnyi magasságra hatalmas oszlopban kezdett égni s a rengeteg lángkéve azóta is folyton lobog, a nélkül, hogy a gáz-mennyiség csökkönne. A felületesen meg-ejtett vizsgálatból az látszik, hogy az említett birtok területén a földben lehetnek petroleum, vagy nafta-tartalmu anyagok s ezekből fejlődhet a roppant mennyiségű gáz. Ez annyival inkább valószínűnek látszik, mert a dennai petroleum telepek mindössze nyolcz kilométernyire vannak Szalárdtól, természetesen nyil irányát véve.

Tóth Mihály birtokos már is elhatározta, hogy a kiömlő gázt megfelelő gépek segítségével Szalárd község ingyen világitására fogja fordítani, azonkívül pedig szakértőkkel további kutatásokat fog végeztetni a birtokán.

Födolog és mellékdolog ..

A gyáva meghunyászkodásnak
Ma igen nagy szerepe van,
A ki meghunyászkodni nem tud,
Annak a sirja ásva van.
Kétféle dolog van a földön
„Födolog” és „mellékdolog” —
A „födolog” kering szabadon
A „másik” — utána mozog.

A „födolog” ha megfeneklik —
A „mellékdolog” nyug alul,
Ennek húsa és zsirja árán
Lehet a „födolog” az úr.
A mellékdologok, csekély dolgok
Mert hisz azok csak eszközök —
A „födolog”: „Atyaúristen”
A mellékdolog: „Gáz lölyök.”

A magyar nemzet és magyar hon
Sehonnai hitvány kölyök —
Ha kiütnek és elfajulnak
Nemzetközi viták, pörök;
Ausztia a födolog, mert

Övé a mi hadseregünk —
Dicsőséget csak ő arathat,
Nekünk meg — koppan a szemünk.

Szerencsétlen hazám, nemzetem!
Mért is nincsen hadsereg —
Olyan miot a mely'k „negyvennyolczban”
Osztrák zarnokot kergetett...
— A „födolog” akkor mi lennénk,
Minket tisztelne a — világ,
— De így csak „mellékdolog” vagyunk —
S felettünk az úr egy — Svihák!*

dr. Kiraly Péter,

* Értsd: Ausztia.

Nyilvános nyugtázások.

Az „Iparos kör” által 1904. évi február hó 7 én tartott táncvacsora alkalmával felülfizettek: Serli Ede, Vadon Sándor, Blaskovits Mihály, Reichman Ármán, Sesztina Lajos, Aczél Géza, Szedlak Jozsef, Harsányi István és Pasztor Gyula 10-10 koronát, Tóth Kálmán ipartestületi elnök, Killer Ede, Losozeci János Bazsek Lajos 8-8 koronát, Biczó Gyula, Dankó Mihály, Lecher Károly, Györfi Aladár, Dorre Ferenc, Szilágyi János, Ungvári Minály, Morvai Sötér, Harangi György 6-6 koronát, dr. Kőrösi Kálmán, Szántó Győző, K. J., Tóth Béla, Szavay Gyula, Lőfsovits Artúr, Szabó Kálmán iparkamarai elnök, Sziluka István, Dobiecki Sándor, dr. Hüter Károly, Falk Ármán 5-5 koronát, Papp Donás, dr. Bruckner Ernő, Bisotka Gábor, Tóth Kálmán ip. t. jegyző, Riesz Henrik, Lukács Vilmos, Király Gyula tanácsnok, Balla Lajos, Vetési Béla, Davidházi Kálmán, Sövényi István 4-4 koronát, ifj. Pető György, Nagy Gábor, Oláh Károly tanácsnok 3-3 koronát, Szendrő Sándor, Tarbay József, Békés Lajos, Fridvalszky Rezső, Jobbágy Imre, Tóth Lajos, Horváth András, Ferge István, Kereszturi János, Barta Gergely, Toina Dániel, Jóna Dániel, Nagy Béla, Fuchs János, Balla Mihály, Deii István, Nagy Gábor, Vámos Károly, Menceze Henrik, David Jakab, Kerékgyártó József, Komlósi Miklós, Hegyi Ernő, 2-2 koronát, Cziczó János Dinyés Gyula, Bőszörményi József, Tóth Mihályné, N. N. Polgári Márton, Bogdán Lajos, Molnár József, Tóth József, Flaschner György 1-1 koronát, Varga József 40 fillért, N. N. 2 koronát, Bika-szálló bérletje 20 koronát. Felülfizetésből összesen: 363,40 korona. A felülfizetők, szives adományukért fogadják a kör nevében kifejezett hálás köszönetünket, — a Rendezőség.

A „Debreczeni Első Temetkezési Egylet” m. sz. 1904. február 13-iki táncmulatságán, az egylet pénztára javára felülfizettek: Dobiecki Sándor országgyűlési képviselő 10 kor., dr. Ujfalussy József körh. igazg. főorvos 10 kor., N. K. I. 5 korona, Toina Kornél 5 kor., dr. Király Péter 5 kor., Kánya Lajos 5 kor., Dankó Mihály 5 kor., dr. Wolfska Nándor r. kath. püspök 4 kor., Dankó Béla 4 kor., Vitéri János 4 kor., Gebauer Károly 3 kor., Varjassy Gyuláné 3 kor., Horváth Imre 3 kor., Kéki Sándor 3 kor., Komlóssy Arthur 2 korona, Lengyel Imre 2 kor., Füleki Pál 2 korona, Balázs Ödön 2 kor., Kovács Nándor 2 kor., Radakovich Géza 2 kor., dr. Bruckner Ernő 2 kor., Pasztor Gyula 2 kor., Kövesdi B. Imre 2 kor., ifj. Schaff János 2 kor., Csath Zsigmond 2 kor., Boczán Elemér 2 kor., Hann Dezső 2 kor., Domján Lajos 2 kor., Acs Imre 1 kor. 20 fillér, Gy. M. 1 kor., Oláh Imre 1 kor., Visky Sándor 1 korona, Debreczeni Lajos 1 kor., Járóssy Lajos 1 kor., Varga Ferenczné 1 kor., Némethy Gábor 1 kor., Szathmári Ferenc 1 korona, Erdy Gábor 1 kor., Vida Miklósné 1 kor., Asztalos István 1 kor., Kovács József 40 fillér, N. N. 50 fillér s így a felülfizetések-ből 110 kor. 10 fillér folyt be. Fogadják a t. felülfizetők az egylet nevében szives adományukért leghálásabb köszönetüket. A rendezőség.

Apró hirdetések.

NYAVALYATÖRÉS! Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotba szenved, kérjen irattott, ingyen és bérmentve kapható a szabdt. hattyú gyógyszerár által Majna-Frankfurt.

EGY HASZNÁLT, de jó állapotban levő biliárd-asztal, dákokkal és golyókkal együtt, helyszüke miatt eladó, Gottdiener Sámuelnél, H-Nánás.

Egy jó csésze tea kedvelők, kérjétek mindenütt a világ legjobb és legfinomabb teáját

Indra tea

Melange a legfinomabb China, India és Ceylonból. Valódi csak eredeti csomagban. Raktárok a felragaszokon láthatók.

Indra Tea Import Company Trust.
Főraktár Debreczenben:

Kontsek Gézána.

Tisztelettel értesítjük a mélyen tisztelt hölgyközönséget, hogy

Özv. M. Ring Marie és Veje

vezég alatt folyó évi márczius hó 1-én

— női-ruha varrótermet —

nyitunk, hol minden tekintetben kifogástalan kiszolgálással iparkodni fogunk nagyrabecsült rendelései legmesszebb méző igényeit kielégíthetni. Tisztelettel kérjük, hogy varrótermünket minél előbb becses látogatásukkal megtisztelni méltóztassék.

Márczius hóban készítenő ruhákat már most vállalom.

A varróterem ideiglenes helyisége:

Battyányi-utca 12. sz. földszint.

Kiváló tisztelettel:

ÖZV. M. RING MARIE és VEJE.

1491 sz.
1904

Árverési

és zárt ajánlati hirdetmény.

A város tulajdonához tartozó Simonffy-utcai 1. számú bérháznak IV. és VII. számú, — valamint a 2. számú bérházak VI. számú bérházakéi, továbbá Dák-Ferencz utcai 14. számú Burnyász-féle házban levő bolt és lakások, valamint a Szent Anna utcai 53. számú Ujfalussy-féle házban levő lakások, a városi azámvevői hivatalban, hivatalos órák alatt megtekinthető feltételek mellett, **1904 évi márczius hó 2-ik napján, délelőtt 9 órakor,** a város székházának közgyűlési termében, nyilvános árverésen, e tég zárt ajánlat úján, 1904 évi május 1. napjától számított három évre, bérbeadtnak.

A bérbevételre írásbeli zárt ajánlatok is elfogadtnak s azok a fenn érintett feltételeknek megfelelően szerkesztve, az árverés megkezdéséig, az eljárás vezetésével megbízott városi főjegyző úrnál adandók be s az árverés megkezdése előtt fel fognak bontatni.

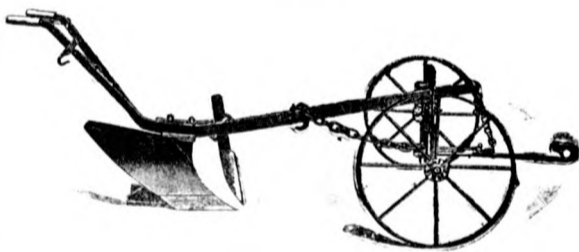
Mely árverésre — a bérelni kívánók figyelme ez uton is felhivatik.

Debreczen, 1904 február hó 4.

A városi Tanács.

Bächer Rudolf kir. szab. ekegyára

ajánlja:

Elpusztíthatatlan páncél kormányu
ACZÉLFEJÜ EKÉIT.

Eredeti amerikai Planet tengeri kapait és Hollingsworth szénagyűjtőit.
melyek minden más gyártmánynál jóval tökéletesebbek s leggyengétebb munkát végzik, valamint minden egyéb gazdasági eszközeit.

Debreczeni képviselő:

Báhrer Sándor.

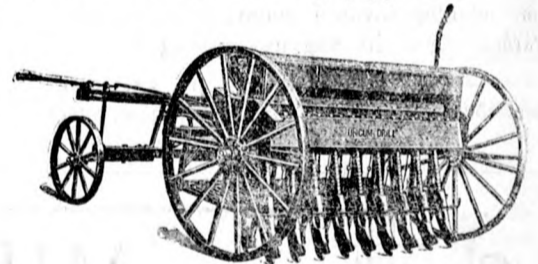
Bizományi gépraktára

Debreczen,

Piacz-utca 26-ik szám
a nagyfőzsde udvarán.

Melichár Ferencz

kir. szab. vetőgépgyára.

Különös figyelmébe ajánlom a t. gazdaközönségnek

hirneves UNICUM DRILL SORVETŐ GÉPEIT.

Előzékeny kiszolgálás!
Kedvező fizetési feltételek!

Az általam legmondosabban összeállított s tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytiszta

SŐSBORSZESZ

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszerárumban.

Ára egy kis üvegnek 45 kr., egy nagy üvegnek 90 krajozar.

Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel adatik.

TÓTH BÉLA

gyógytára és illatszerraktára Debreczenben (Tisza palota.)

Debreczen, nyomtatott a város könyvnyomdájában. 1904.